

УДК 7.05:34](075.8)

ПЕРСПЕКТИВНІ ТА ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ ДИЗАЙН-ОСВІТИ НА ПРИКЛАДІ КАФЕДРИ ДИЗАЙНУ ЧДТУ

БОРИСОВ Юрій

Черкаський державний технологічний університет, Україна
designer.borisov@gmail.com

В роботі розглядаються перспективні напрямки розвитку дизайн-освіти на прикладі кафедри дизайну Черкаського державного технологічного університету (ЧДТУ), обґрунтовується необхідність внесення змін до навчального процесу, створення необхідних умов для підготовки висококваліфікованих кадрів національного дизайну. Метою роботи є конкретні пропозиції, що дадуть змогу забезпечувати гідне представництво державних закладів вищої освіти (ЗВО) на сучасному ринку дизайн-освіти.

Ключові слова: дизайн-освіта, освітні програми, ЧДТУ.

ВСТУП

Виклики сучасного світу - пандемія, процес глобалізації, внутрішні проблеми – передача провідних ЗВО до Міністерства культури, певна автономія десятків навчальних закладів з «непрофільними» кафедрами дизайну - ставлять перед вищою школою питання оновлення навчального процесу у відповідності до новітніх трендів і технологій. Як показує досвід роботи Українського культурного фонду (УКФ) 2017-2020 років, вищі державні заклади дуже пасивні на відміну від бізнес структур та інституцій неформальної освіти. Згідно останніх досліджень, зокрема, дизайнерського ринку міста Львів, збільшується кількість дизайнерів, які мають неформальну освіту, або займалися самоосвітою. І ця тенденція зростає. Поки бізнес відслідковує потреби на ринку, Виші проявляють інертність.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Розглянути основні пріоритети і перспективні шляхи розвитку, деякі варіанти організації навчального процесу дизайн-освіти на прикладі роботи кафедри дизайну Черкаського державного технологічного університету ЧДТУ і запропонувати конкретні заходи, щодо поліпшення ситуації. Чому ЧДТУ? Тому, що кафедра дизайну ЧДТУ вважається однією з кращих серед середньостатистичних в Україні. Не порівнюємо з академіями і дизайнерськими університетами Києва, Харкова, Львова.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Проблему можливо розкласти на кілька напрямків.

Перший. У всіх нормативно-правових документах, які регламентують діяльність в галузі освіти, «Закон про освіту», «Закон провищу освіту» та інші нормативні документи, йдеться про тісний зв'язок навчання з **виробництвом**. На практиці і при ліцензуванні та акредитації цей важливий аспект майже не враховується. Але саме зв'язок з сучасним виробництвом важливий для підготовки сучасного фахівця і дає йому можливість ознайомитися з реальними технологічними процесами, технологіями, новітніми матеріалами.

Другий. В умовах Черкас стати справжнім дизайнером можна лише за двох умов – виконання реальних замовлень і участь у виставках, конкурсах. Пріоритетним є участь і у культурологічних і піар акціях, соціальних проєктах, культурно-просвітницька діяльність. Не формально виконувати Робочі програми, це не є самоціллю, а мати більш **гнучкий підхід** до формування завдань на кожен семестр.

Третій. В нинішніх умовах для мистецьких «вишів» самостійна робота студента зло. Не можливо навчитися водити машину тільки по книжках, без практики, так і оволодіти рисунком чи живописом в межах самостійної роботи. Тому актуальним виглядає на теперішній час впровадження **мультимедійної форми** підготовки і проведення лекцій **теоретичних курсів**, як то «Історія мистецтва», «Історія дизайну», навіть «Композиції». В умовах скорочення загальної кількості годин, це дасть можливість перенести об'єм СРС на теоретичні дисципліни, що збільшить кількість практичних занять в аудиторії. Також це допоможе у впровадженні такої перспективної форми, як дистанційна освіта.

Четвертий. Впровадження більш сучасних технологій в навчальному процесі є вимога часу, а у фінансуванні подібних проєктів допоможе Український культурний фонд. Наприклад, створити відео курс з дисципліни «Історія дизайну», яким зможуть користуватися усі бажаючі, кафедри інших ЗВО, художні школи тощо.

П'ятий. В продовження теми практичних занять. Кожна спеціалізація, а краще дисципліна, повинна мати окрему майстерню з вільним доступом студентів (цілодобово). Майстерня передбачає не тільки приміщення, а й сучасне обладнання для виконання ідей в матеріалі.

Шостий. Перспективною виглядає така традиційна, для українського мистецтва, форма навчального процесу як «принцип майстерні». Коли відомий метр набирає собі учнів. І студенти йшли в майстерню Нарбута, Кричевського, сьогодні в майстерню Шості, НАОМА.

Сьомий. Перейти від «проєктів-картинок» до реальних проєктів. Захисти проводити на рівні створення прототипів (експериментальний зразок).

Восьмий. Перше питання, яке ставить перед дизайнером замовник – яка ціна? Тому складовою любого проєкту має бути

кошторис, який відображає дві позиції – вартість кінцевого продукту і ціна послуги самого дизайнера.

Дев'ятий. Навчальний процес організувати «по-горизонталі». Тобто, не розтягувати одну дисципліну на весь семестр, а відпрацювати її як окремих модулів. Наприклад, не ставити по годині на два тижні, на весь семестр «Кольорознавство» і «Живопис», а провести спочатку першу дисципліну, по закінченню, другу.

Десятий. Налагодження міжнародних зв'язків і використання досягнень світового дизайну шляхом складання двосторонніх договорів з західними партнерами.

Місцеві особливості.

1. Перший курс набирати без поділу на спеціалізації, загальний, пропедевтичний, для зняття внутрішніх конфліктів.

2. Створення відповідного психологічного клімату на кафедрі на підставі законності і діючих правил ЧДТУ.

3. Створення власної школи і посилення дизайнерського аспекту при підготовці фахівця.

ВИСНОВКИ. Державним закладам вищої освіти потрібно більше приділяти уваги сучасним тенденціям і новітнім практикам у підготовці майбутніх фахівців в галузі дизайну. Гнучко реагувати на потреби ринку. Використовувати європейський досвід, тісніше співпрацювати з діючим виробництвом.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України Про освіту: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>;
2. Закон України. Про вищу освіту: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>;
3. Дослідження ринку дизайну Львова: веб-сайт. URL: http://www.ppv.net.ua/uploads/work_attachments/Lviv_Design_Market_Study_PPV_2019_UA.pdf

BORYSOV Yu.

PROSPECTIVE AND PRIORITY DIRECTIONS OF DESIGN EDUCATION ON THE EXAMPLE OF CHSTU DESIGN DEPARTMENT

The article deals with perspective directions of development of design education on the example of the design department of Chercasy State Technological University, substantiates the necessity of making changes to the educational process, creating the necessary conditions for the preparation of highly qualified personnel of national design. The purpose of the article is to make concrete proposals that will enable the decent representation of state higher education institutions in the modern design education market.

Key words: design-education, educational programs, ChSTU.